

עין משפט
נר מצוה

צא:

אחון זהדי הדדי אדוקא נקט כזית תרומה דליכא איסור לאכולו בטומאה אבל פחות מכזית לא וכן כזית חולין כיון דאין איסור לאכולו בטומאה לא שייך לומר מיגו דמאטרף לענין טומאה מאטרף לענין שבת וא"ת מ"ש כזית תרומה מחלי זית דהא בתרומה טמאה ליכא אלא עשה כדמוכח בהערל (יבמות דף עג.)

דהאכולה בטומאת ענמה אינו לוקה

וחלי זית נמי הא ק"ל כר' יוחנן דחלי

שיעור אסור מן התורה (יומא עד.)

וי"ל דמ"מ כזית חמיר טפי שערי זית הוא שיעור ללקות עליו בכל מקום דדוקא לזית טמא אבל לזית טהור לא אע"ג דחשיב ללקות עליו זר האכולו מש"ה לא חשיב בפחות מגרוגרת כיון דאיסור וזות לא בא ע"י הולאה זו:
טפחות מבביצה אוכלין.

ה"ה דה"מ למימר דליכא כזיזה אולכין שאין הס לריכין לזירוף וכזית לזד לריך לזירוף א"כ לזרי"י דנקט

דוקא פחות מכזיזה אבל כזיזה אפשר דאין מאטרף ‏^{[כיון שקודם זירוף כבר מטמא ג' דילמא שזע לה טומאה ד' צעיהא היא צהקומן רבה (נמנות כד.) גבי עשרון שחלוץ ונטמא אחד מהן והניחו ככלי ונגע טבול יוס בטמא מהן מי אמר שזע לה טומאה ולא נטמא הטהור אע"ג דאס' דאס' היו שניהם טהורים ונגע טבול יוס צאחד מהן שניהם טמאין דכלי מארץ מה שצמחו לקדש השתא דשזע לה טומאה לא מאטרף או דילמא לא אמרי' שזע לה טומאה ומשום דהתם מספקא לן נקט פחות מכזיזה: **קס"ד בצדרי קשיא דחוקיה**.}

ואילמא ליה ממנמי' משום דסתם קופת הרוכלים איז זיה כריי וכ"מ מדקתני וזה מינין הרבה ומשני צאורנסי וזה מינין הרבה אורחא דמילתא נקט וכל המינין ארוכים: דאי

דקתני עד שיוציא את כל הקופה מעמא דכל הקופה הא כל הפירות פטור אלמא קסבר אגד כלי שמיה אגד כרבי יוחנן לא דיקא דקתני אע"פ שרוב

פירות בחוץ מעמא דרוב פירות הא כל פירות אע"ג דאגידא קופה מגואי חייב אלמא קסבר אגד כלי לא שמיה אגד ואלא קשיא חזקיה מתרין למעמי' ור' יוחנן מתרין למעמיה חזקיה מתרין למעמיה עד שיוציא את כל הקופה פירות בלבד אלא אפילו כל פירות פטור עד שיוציא את כל הקופה פטור עד שיוציא ר"י מתרין למעמיה אע"פ שרוב פירות בחוץ כלי המוציא קופת הרוכלין ונתנה על אסקופה החיצונה אע"פ שרוב מינין בחוץ פטור עד שיוציא את כל הקופה קס"ד בצדרי קשיא לחזקיה אמר לך חזקיה הכא במאי עסקינן באורנסי מתיב רב ביבי בר אבבי ‏^{[ההגונב כים בשבת חייב שכבר נתחייב בגניבה קודם שיבא לידי איסור שבת יהיה מגרר ויוציא פטור שהרי איסור גניבה ואיסור שבת באין כאחד ואי סלקא דעתך אגד כלי שמיה אגד קדים ליה איסור גניבה לאיסור שבת * אי דאפקיה דרך פיו הכי נמי הכא במאי עסקינן דאפקיה דרך שוליו והאיכא מקום חלמה דאי}

לטעמיה. תרתי קתני מתני' לא זו אף זו דסיפא ‏^[ומכחא] דקתני כל הקופה ולא קתני כל הפירות מנחון נמי פטור עד שיוציא כל הקופה: **רובלין**. מוכרי בשמים: **קס"ד צלריי**. שהיה זה זכור של בשמים שחוקין דכי אפקה למקלת קופה נפיק צההוא פורתא כמה לזכרות כולן וקתני פטור אלמא אגד כלי שמיה אגד: **צאורנסי**. אגודות שרשין ארוכין או קנה או קילופה של קנמון שהן ארוכין: **הגונז יום שצנס חייב**. בתשלומין ואע"פ שגדון צנפשו שכבר נתחייב בגניבה ששעה שהגזיה הכנס צצית הצעלים: **היה מגרר ויואל**. שלא קנאה צהצנצה אלא צההולאה מצית הצעלים: **פטור**. מתשלומין: **שהרי איסור שנס כו'**. ובכמות (לא:) פריך אי דאפקיה לרה"ר איסור גניבה ליכא דרשות הרצים לאו מקום קנייה היא ומוקין לה צלרי רה"ר אי נמי שזירף ידו למטה מג' וקצלה: **קדים ליה איסור גניבה לאיסור שנס**. דכיון שהולאו מקלמו קנה כל המעות שמצנחן שיכול להולילו דרך פיו ולענין שנס מפטור דלאגדי גבי רשות היחיד עד ידי הכלי: **דרך שוליו**. וכיון דלא מזי למשקל לא קני צהצנצה: **הוא אישא מקום חלמה**. מקום התפירה שיכול לקרוע ולהוליא. חלמה שולדור"א פה צהשעור והרועצ (חולין קכב). שאני דלא דחלים: **לאורז** (קמקורן ניכר הוא, לא אמרינן כיון שהוא מכיר את מקומו במלתא קאי וחיוב על הצואתו, אלא בטוליה בטליה להחיא הצנעה קמייאת ודיניה בכל מידעם דלא מחייב עליה אלא בשיעורו.

[מתני'] **המוציא אוכלין ונתנ** על האסקופה. אם האסקופה שנתן עליה רה"ר [נהיב] ואם רשות היחיד [פטור], הא אם חזר והוציא ממנה לרה"ר חייב. אבל אם האסקופה כרמלית היא ורה"ר עומדת לפניה, אם נחו האוכלין בכרמלית וחזר וערקן מכרמלית והוציא לרה"ר פטור. אבל אם לא נחו בכרמלית אע"פ שעברו מרה"י [להריץ] [להריץ] דרך כרמלית חייב. ואשמעינן מתניתין דלא כבן עזאי. דתניא המוציא מחנות לפלטיא דרך סטיו חייב ובן עזאי פטור. וחוקי האסקופה מפורשין במגרי דציאות השבת, היכי הוא רה"ר, והיכי הוא רה"י, והיכי הוא כרמלית. ג"א: וקיימא באסקופה שהיא כרמלית, אם לא הוציא מרשות היחיד והניח בכרמלית וערקו מן האסקופה זו שהיא כרמלית והניחו ברשות הרבים פטור. אבל אם ערק מרשות היחיד ולא הניח באסקופה ועבר עליה והניחו ברשות הרבים חייב. ודלא כבן עזאי. דתניא המוציא מחנות לפלטיא דרך סטיו חייב, ובן עזאי פטור. וחוקי האסקופה מפורשין במגרי דציאות השבת היכי הוא רשות הרבים והיכי הו רשות היחיד. קופה שהיא מליאה פירות (ונתונה) [ונתנה] על האסקופה החיצונה אע"פ שרוב פירות מבחורין פטור עד שיוציא את כל הקופה. סבר חזקיה בקופה של קישואין ודילועין מתניתין, שעדיין מקצת כל קישות וכל דלעת בפנים ולא נתנם במכפנין לחוץ. אבל קופה שהיא מלאה פירות אחרים, כגון אגוזים ושקדים ותאנים ורמונים וכיוצא בהן וכ"ש חדרל, כיון שהן רשומות גופן מה שיצא כולן לחוץ כן בו שיעור גרוגרת חייב. ואע"פ שהן בתוך הכלי ומקצת הכלי עדיין בפנים יכול למרשכו לפנים ולהכניסו וממילא מה שהוא בחוץ נמשך עד הקופה ושכנס אע"פ שלא נגע בו. אלמא קדיין חזקיה אגד כלי לאו שמיה אגד. ג"א: וקמה חזקיה בקופה מליאה קישואין ודילועין וכיוצא בהן, שנשארו מקצתן בפנים

המצניע פרק עשירי שבת

ישיעורן נגרוגרת. אם הוליאן לרה"ר צצבת: **ואמאי לימא**. צכזית מחייב דהא חשיבה הולאה לענין איפסולי ציואל דאי אכליה הוא עובר צלאו דכל צצקודש פסול בא הכמוצ ליתן לא מעשה על אכילתו ואכילה צכזית: **י** **חון לחומס עורה**. להיקף החיל שלפני עורת נשים או

לעורת נשים שהיא ‏^{[צחיל: צהדי הדדי אסיין. דעד דלחמנא ונאטרף עס השאר ‏^[לא קנל טומאתו מן האויר דהא] לא הוי ציה שיעור: **פשיטא**. כיון דלא זרעיה צטליה ממחצה קמייאת והוה ליה ככל אלס: **אמר אביי**. מתניתין צשלא נמלך עליו צפירוש אלא שזרקו לאולר עס פירומיו וחו ציטול ממחצה דמלא אצנעיה לחודהי ולמיתנייה איזטרין כגון שמקומו ניכר שלא נמערב יפה עס השאר והרי הוא ניכר ציניהס: **מ"ד כיון דמקומו ניכר צמילא קמייאת קאי**. דהוה ליה כמאל דלאנעיה לחודהי: **ה"ג קמ"ל מדורקיה לאולר צטולי צטליה: מתני' על האסקופה**. צגמרל מוקי לה צאסקופה כרמלית: **מלאכסו צנס אחס**. ‏^[עקריה ממקום חיוצ והנחה צמקוס חיוצ] ‏^[והכלל] הוה ליה עקירה ממקוס חיוצ והנחה צמקוס פטור והדר עקריה ממקוס פטור ואכמה צמקוס חיוצ: **עד שיוציא**. כלומר אלא אם כן הוליא צראשונה כל הקופה וצגמ' מפרש לה: **גב' אי נימא איסקופה רה"ר**. כגון גזויה ‏^[ו רחצו ארצנה] ‏^{[ו רציס ממכתפין עליו דחויא לריציס לכמופי דלאמר צפ"ק (דף טז): רשות היחיד. גזויה ‏^[ו רחצה ד] כי חזר והולאה למיצי}}

דליכא עקירה מרה"י והנחה כרה"י: **אלא אסקופה כרמליה**. מג' ועד ט' ‏^{[וולא ט' ככללן ואינה מקורה ורחצה ד': הא לא נח מחייב] **ואע"ג** דהעצירו דרך כרמלית ולא אמר מהלך כעומד דמי ואיכא הנחת גופו דהוי כהנחת חפץ: **מחננס**. רה"י: **פלטיא**. רה"ר: **פטיו**. מקוס מוקף איזטצזות ליצז ודאו כרמלית דלא צקעי ציה רציס להדיא: **קישואין ודילועין**. שהן ארוכין ועדיין יש מהס צפנים וכל מה דלאגד לגואי כל דהו לאו הולאה היא: **אגל מליאה חדרל** שהרי יש ממנו כולן צנחן אע"פ שעל ידי הכלי הוא נאגד לזד פנים חייב דאגד כלי לא שמיה אגד לומר לא יאל כולו ועדיין אגדו צידו צפנים. וזו לשון הש"ס לענין שנס כל כמה דלא נפיק ליה כוליה קרי ליה אגוד דלאגדו שייך ‏^{[לגבי רשות קמא: צד"א. דעד שיוציא את כל הקופה: **צמליאה קישואין**. שהן ממלאין צארכן את כל רוחצ הקופה וכל כמה דלא נפק כולה קופה לא נפיק איהו ‏^[או] **יוחנן מסרין** הפירות והכי קתניא אף על פי שרוב הפירות מנחון נמי פטור צה צצריי. **צהיה צה זכור של צשמים שחוקין דכי אפקה למקלת קופה נפיק צההוא פורתא כמה לזכרות כולן וקתני פטור אלמא אגד כלי שמיה אגד: צאורנסי**. אגודות שרשין ארוכין או קנה או קילופה של קנמון שהן ארוכין: **הגונז יום שצנס חייב**. בתשלומין ואע"פ שגדון צנפשו שכבר נתחייב בגניבה ששעה שהגזיה הכנס צצית הצעלים: **היה מגרר ויואל**. שלא קנאה צהצנצה אלא צההולאה מצית הצעלים: **פטור**. מתשלומין: **שהרי איסור שנס כו'**. ובכמות (לא:) פריך אי דאפקיה לרה"ר איסור גניבה ליכא דרשות הרצים לאו מקום קנייה היא ומוקין לה צלרי רה"ר אי נמי שזירף ידו למטה מג' וקצלה: **קדים ליה איסור גניבה לאיסור שנס**. דכיון שהולאו מקלמו קנה כל המעות שמצנחן שיכול להולילו דרך פיו ולענין שנס מפטור דלאגדי גבי רשות היחיד עד ידי הכלי: **דרך שוליו**. וכיון דלא מזי למשקל לא קני צהצנצה: **הוא אישא מקום חלמה**. חלמה שולדור"א פה צהשעור והרועצ (חולין קכב). שאני דלא דחלים: **לאורז** (קמקורן ניכר הוא, לא אמרינן כיון שהוא מכיר את מקומו במלתא קאי וחיוב על הצואתו, אלא בטוליה בטליה להחיא הצנעה קמייאת ודיניה בכל מידעם דלא מחייב עליה אלא בשיעורו.}}

[מתני'] **המוציא אוכלין ונתנ** על האסקופה. אם האסקופה שנתן עליה רה"ר [נהיב] ואם רשות היחיד [פטור], הא אם חזר והוציא ממנה לרה"ר חייב. אבל אם האסקופה כרמלית היא ורה"ר עומדת לפניה, אם נחו האוכלין בכרמלית וחזר וערקן מכרמלית והוציא לרה"ר פטור. אבל אם לא נחו בכרמלית אע"פ שעברו מרה"י [להריץ] [להריץ] דרך כרמלית חייב. ואשמעינן מתניתין דלא כבן עזאי. דתניא המוציא מחנות לפלטיא דרך סטיו חייב ובן עזאי פטור. וחוקי האסקופה מפורשין במגרי דציאות השבת, היכי הוא רה"ר, והיכי הוא רה"י, והיכי הוא כרמלית. ג"א: וקיימא באסקופה שהיא כרמלית, אם לא הוציא מרשות היחיד והניח בכרמלית וערקו מן האסקופה זו שהיא כרמלית והניחו ברשות הרבים פטור. אבל אם ערק מרשות היחיד ולא הניח באסקופה ועבר עליה והניחו ברשות הרבים חייב. ודלא כבן עזאי. דתניא המוציא מחנות לפלטיא דרך סטיו חייב, ובן עזאי פטור. וחוקי האסקופה מפורשין במגרי דציאות השבת היכי הוא רשות הרבים והיכי הו רשות היחיד. קופה שהיא מליאה פירות (ונתונה) [ונתנה] על האסקופה החיצונה אע"פ שרוב פירות מבחורין פטור עד שיוציא את כל הקופה. סבר חזקיה בקופה של קישואין ודילועין מתניתין, שעדיין מקצת כל קישות וכל דלעת בפנים ולא נתנם במכפנין לחוץ. אבל קופה שהיא מלאה פירות אחרים, כגון אגוזים ושקדים ותאנים ורמונים וכיוצא בהן וכ"ש חדרל, כיון שהן רשומות גופן מה שיצא כולן לחוץ כן בו שיעור גרוגרת חייב. ואע"פ שהן בתוך הכלי ומקצת הכלי עדיין בפנים יכול למרשכו לפנים ולהכניסו וממילא מה שהוא בחוץ נמשך עד הקופה ושכנס אע"פ שלא נגע בו. אלמא קדיין חזקיה אגד כלי לאו שמיה אגד. ג"א: וקמה חזקיה בקופה מליאה קישואין ודילועין וכיוצא בהן, שנשארו מקצתן בפנים

מסורת הש"ס

א) לעיל ה' צ ג' צ"ל המולא קופת היוכלין וזה מינין הרבה ומנחם כו'. רש"י, א' צ"ב פו. צמדירין עב. כמוצת לא. [נוספי צדיק פיטון, ד) שייך לעיל, א) נפיק שייך לעיל, א) צ"ל צחול. צמ"ס, ד) רש"ל מ"ז וזינו מנחם זי"ל דקאי אקלנא טומאה לנמא אחרים ועי' בתהש"א, ח) רש"ל מ"ון, ט) רש"ל, א) ע"א פ"י רש"י צנע' ד' אלא כין רחצ כין קנל: א) ר"ה צמלאה קישואין ופי' איניסו כולדו ה"ה צ"ד:

הגהות הב"ח

א) רש"י ד"ה מלאכמו וכו' צמקוס חיוצ אבל הכא יהויו ליה: א) ד"ה אי נמא וכו' ארעבה. ניב צ"ל צפיק ד' ח צמאקין דרך פיו ח"נ. עי' צהלה"ה פ"א דרימ סגן:

גליון הש"ס

גב' אלאמא קסבר אגד כלי שזיה אגד. עי' פסחים דף פה ע"ב מד"ה צנערין: **שם אי דאפקיה דרך פיו ח"נ**. עי' צהלה"ה פ"א דרימ סגן:

לעזי רש"י

שולדור"א [שולדיוור"א]. חפר.

מוסף רש"י

הובא בסוף המכתב.

רבינו חננאל (המשך)

ולא יצאו כל קישואין וכל חדרלועין, שאינה עקירה מגורח ברשות לרשות. אבל אם הן מבחורין אגודין וקדיים חייב. כגון [שכך] חדרל שהוא לחוץ (הוא) וערקן מרשעת היחיד והניח ברשות הרבים אם יש בו כגרגרות חייב ואע"פ שהן בחוץ הקופה ומקצת הקופה עדיין בפנים שהן בחוץ כבר יצאו והקופה אינה שמעכת סבר איגד כלי לאו שמיה איגד. כלומר קישותם ככלי אינה קשירה. ואולי למידיק מן מתניתין בדקאמר ר' זורא דתנן אע"פ שרוב פירות מבחורין פטור, רובה של קישות ורובה של דלעת. אשאל את הקישות כולה או הגרוגרת כולה בחורין חייב ואע"פ שהוא בחוץ הכלי ומקצת הכלי בפנים. ור' יוחנן סבר אפילו קופה מליאה חדרל פטור בחוץ כיון שהוא מצוית ואית ליה דסגריא, איגד כלי שמיה איגד ועדיין אגודה היא לפנים ופטור עד שתנחק כולה לחוץ. דרייק מן מתניתין דכרי' זורא עד שיוציא את כל הקופה הא אם הוציא כל הפירות פטור. וחזקיה מתרין ליה למתניתין כטעמיה ור' יוחנן מתרין לא כטעמיה. ג"א: ואיך אמר אפי' מליאה חדרל פטור, איגד כלי שמיה איגד. וזורא מתני' לא חזקיה דיקא ולא כר' יוחנן. דקאמתי עד שיוציא את כל הקופה. ומתניתין לחזקיה המוציא קופת הרוכלין ונתנה על האסקופה החיצונה אע"פ שרוב מבחורין פטור עד שיוציא את כל הקופה. קס"ד דאית באסקופה חיצונה חפצים קטנים כגון חוליות ומרגליות או כיצא בהן צדיירין בצררי, וקאמרי אפילו הצורות כל מבחורין פטור מפני שאגד כלי [שמרן] אגד עד שיוציא כל

הקופה. ופריקנא אמר לך חזקיה לית בה בהאי קופה צדרי דרמי לאגוזים ותאנים ולחרל, אלא הני מינין דאית בה ארנסי וכיוצא

בהן, שהן דומין לקישואין ולדילועין, שכל אחד מהן נותן ממנו כלום בפנים. ובלשון ארמי שנודע נכשיו בינותיהו אין אנו יודיעין [מרחן] ארנסי, אלא עצים או קנים שנושין אותן לכרוץ עליהן צמר או פשתן, והאשה נושאת אותן בידה ומושכה מהן וצריא מיניה חוטי לפליתא. ונמצאו אלו הרבה בקופת הרוכלים ויש להן ארך קישואין ודילועין. (מוחב) (מוחב) רב ביבי בר אבבי היגונב כיס בשבת חייב שכבר נתחייב בגנבה (ואברה) קודם שבא לידי איסור שבת. היה מגרר ויוצא פטור ויוצא שאיסור שבת ואיסור גניבה באין כאחד. ועיקר הא מלתא, שכל המחתייב בנפשו פטור מן התשלומין, אבל אם נתחייב בתשלומין קודם שיתחייב בנפשו לא מיפטר. וכי אמר ר' אבין (ומכונת לא) חזורק חץ מתחילת ארבע לסוף ארבע וקדע שיראין בהליכותו פטור שעקריה צורך תנחא היא. אותיב שם רב ביבי בר אבבי כי הא תשובה דקא מוהיב מהא מתניתין הגונב כיס בשבת, ופרקי' ליה. וה"נ קא מוהיב ליה למאן דאמר אגד כלי שמיה אגד מהא מתניתא וקאמר ליה (תא) [אם] אמרת מעות המונחים בכיס ופירות המונחים בקופה אע"פ שיוציא מקצת כיס ומקצת הקופה וכבר יצאו מעות הרבה ופירות הרבה לחוץ, כיון שאגודים בכיס ומקצת הכיס בפנים ודמיא קתני היה מגרר ויוצא מגרר ויוצא פטור שהרי איסור שבת ואיסור גניבה באין כאחד, ואי הוה אגד כלי שמיה אגד, היה זה מתחייב בגניבה קודם שיבוא לידי איסור שבת, דמן כן מפיך פורחא מן הכלי לחוץ נתחייב בגניבה דאי בעי שיר שקול, ולדברייך עדיין לא בא לידי איסור שבת שהרי לא הוציא את כל הכיס. וכיון שהוא בא לכלל איסור שבת בהוצאת מקצת הכיס שהרי הגניבה עד השבת באין כאחד, וחובתא אמר לך ר' יוחנן אי אפקי לכיס דרך פיו הכי נמי ממתיב, שהרי נתחייב בגניבה קודם שיוציא לידי איסור שבת, והא מתניתא לא תאמאריא אלא בדאפקיה לכיס דרך שוליו, דלא מזי למשקל מיניה מידעם דלא מקיף ליה כוליה, ובהכין גניבה ואיסור שבת באין כאחד. והדר אקשינן ליה לר' יוחנן והא איכא חלמא, שהוא המקום התפור בשוליו הכיס,